

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Ресурсний менеджмент»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОПП Менеджмент підприємства
Курс, семестр	3-й курс, 2-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 6 год., практичних – 4 год. Форма семестрового контролю – залік Загальна кількість годин 120 год Кількість кредитів 4,0
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника(ів)	Тимур Іщейкін, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 489 (навчальний корпус №4) e-mail: ishcheikin.tymur@pdau.edu.ua тел. 099 734 44 05. Профайл: https://www.pdau.edu.ua/people/ishcheykin-tymur-yevgenovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Менеджмент, Економіка підприємства
Компетентності	Загальні: ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. Фахові: СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації,

	формувати обґрунтовані рішення.
Програмні результати навчання	Програмні результати навчання: РН06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН08. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
<p>Комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.</p> <p>Уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.</p> <p>Керування часом: уміння справлятися із завданнями вчасно.</p> <p>Гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.</p> <p>Лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.</p> <p>Особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до колег.</p>	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
сформувати комплекс теоретичних знань щодо організації процесу управління ресурсами підприємства та вміння на практиці вибирати оптимальну стратегію ресурсокористування.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів.</p> <p>Тема 2. Система менеджменту ресурсів підприємства.</p> <p>Тема 3. Управління людськими ресурсами і фактори, що впливають на їх формування.</p> <p>Тема 4. Економічна сутність матеріальних і нематеріальних ресурсів та особливості управління ними.</p> <p>Тема 5. Особливості управління фінансовими ресурсами.</p> <p>Тема 6. Значення інформаційних ресурсів підприємства і особливості управління ними.</p> <p>Тема 7. Ресурсозбереження як передумова підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція, бесіда, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрування), практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);</p> <p>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів, методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;</p> <p>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота), методи самоконтролю;</p> <p>Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії, диспути, дебати, проектування професійних ситуацій, круглий стіл); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	всі завдання в межах навчальної дисципліни є обов'язковими до виконання та мають бути здані до заліку на корпоративну пошту викладача, що забезпечує проведення практичних занять. У разі не виконання / не належного виконання завдань самостійної та практичної роботи, в наслідок чого здобувач вищої

	освіти не досягає мінімальних порогових рівнів оцінок за ПРН, перескладання даного освітнього компоненту відбувається у строки та за процедурою, визначеною в <i>Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті</i> .
- щодо академічної доброчесності	під час опанування освітнього компоненту здобувач вищої освіти має дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених в <i>Кодексі академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету</i> .
- щодо відвідування занять	відвідування занять є обов'язковим. У разі наявності поважної причини відсутності здобувача вищої освіти на парі, ним мають бути виконані її завдання та здані на перевірку до залікового тижня
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо; участі у круглих столах, конференціях, 3 тренінгах та інших наукових заходах за тематикою курсу, тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані <i>Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету</i> .
- щодо оскарження результатів оцінювання	здобувач вищої освіти має право оскаржити результати оцінювання, керуючись відповідною процедурою, висвітленою у <i>Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті</i> .

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Баган Н. В. Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств: стан та тенденції розвитку. «Наукове забезпечення економічного розвитку, правового регулювання, управління, енергоефективності та провайдингу екоінновацій в аграрній і суміжних галузях в умовах глобалізації»: колективна монографія. Полтава. 2021. С. 89-99.
2. Баган Н. В. Теоретичні основи ефективності використання ресурсів аграрних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: «Економічні науки»*. Хмельницьк, 2021. С. 282-287.
3. Баган Н. В. Напрями підвищення ефективності використання ресурсів аграрних підприємств. *Український журнал прикладної економіки*. Тернопіль, 2021. С. 190-196.
4. Березіна Л. М., Баган Н. В. Актуальні проблеми використання ресурсів аграрних підприємств. *Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки»*. 2018. С. 12-21.
5. Березіна Л. М., Баган Н. В. Ефективність використання ресурсів аграрних підприємств та їх технологічний менеджмент. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023, № 2. С. 125-128.
6. Баб'як М. М., Хомош Ю. С. Ресурсний підхід у сучасному менеджменті. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. С. 119-122.
7. Іщейкін Т.Є., Вараксіна О.В. Управління креативністю персоналу як складовим елементом ресурсного потенціалу підприємства. Реформування фінансово-економічної системи країни в контексті міжнародного співробітництва: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м.Ужгород, 15-16 грудня 2023 року) / За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. П. Приходько, В. В. Химинець та ін. – Львів-Торунь : Liha- Pres, 2023. С.195-198. [URL:https://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/245](https://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/245)
8. Іщейкін Т.Є. Сутність поняття «ресурсний потенціал підприємства» та його складові елементи Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 23 листопада 2023 р. Полтава: ПДАУ, 2023. С.117-119. [URL:zbirnykmaterialivviiiivseukrayininternetkonfer1compressed1.pdf](https://zbirnykmaterialivviiiivseukrayininternetkonfer1compressed1.pdf)

9. Іщейкін Т.Є. Перспективи розвитку людського капіталу України в умовах воєнного стану
Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору
економіки : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 23 листопада
2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С.12-14.
<URL:zbirnykmaterialivviii vseukrayininternetkonfer1compressed1.pdf>

10. Іщейкін Т. Є., Вороніна В. Л., Ставицька Д. В. Інноваційні підходи в системі управління
людськими ресурсами. Інновінг сучасних трендів в менеджменті безпеки: Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26 травня 2023. Львів: ЛДУ БЖД. 2023. С. 126-127.
URL: <https://indico.ldubgd.edu.ua/event/40/attachments.pdf>

11. Т. Іщейкін, М. Прийдак Сучасний стан та тенденції розвитку людських ресурсів в умовах
війни. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матеріали VIII міжнародної науково-
практичної конференції, 16 травня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. С.101-104.

12. Іщейкін Т.Є., Прийдак М.Д., Овчаренко П.Є. «Перспективи розвитку та проблеми
відновлення людського капіталу в умовах воєнного часу» *Бізнес-Навігатор*, Випуск 3 (76) 2024, С.39-
47. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2024/76_2024/9.pdf

Допоміжні

1. Баган Н. В. Вплив ризиків на використання ресурсів аграрних підприємств. *Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції «Менеджмент, підприємництво та цифрові
інновації: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток»*. Львів, 2019. С. 28-29.

2. Баган Н. В. Ресурсне забезпечення аграрних підприємств. *Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції «Економічні та соціальні інновації як фактор розвитку
економіки»*. Запоріжжя, 2020. С. 56-58.

3. Баган Н. В. Процеси ресурсозбереження в аграрних підприємствах. *Матеріали II
Міжнародної науково-практичної конференції «Наукове забезпечення економічного розвитку,
правового регулювання, управління, енергоефективності та провайдингу екоінновацій в аграрній і
суміжних галузях в умовах глобалізації»*. Полтава, 2021. С. 25-30.

4. Березіна Л. М., Баган Н. В. Тенденції використання трудових ресурсів регіону. *Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні
виклики»*. Полтава: ПП «Астрая», 2018. С. 102-105.

5. Боровик О. А. Роль ресурсозберігаючого фактора в розвитку сучасного світового та
вітчизняного господарства. *Економіка та держава*. 2013. № 5. С. 88-90.

6. Ващенко О. П. Сутність та класифікація ресурсів підприємств. *Економіка. Менеджмент.
Бізнес*. 2019. № 2 (28). С. 104–108.

7. Вдовенко Н. М., Зось-Кіор М. В., Федірець О. В, Гнатенко І. А. Роль енергоринку в
менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств
агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. № 4, т. 5. С. 222-229.

8. Дем'яненко Н. В., Фененко О. М. Управління ресурсозбереженням як шлях до ефективного
розвитку сільськогосподарського підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 5 (10).
С. 170-174.

9. Шевченко О. О. Ресурсозберігаючий підхід щодо управління розвитком підприємницького
потенціалу інтегрованих структур бізнесу. *Вісник Київського національного університету
технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2017. № 3 (111). С. 58-67.

10. Штулер І. Ю. Регулювання ресурсного забезпечення підприємства на засадах
гармонізаційного підходу. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 5. С. 27-39.

Інформаційні ресурси

1. URL: www.kmu.gov.ua – Кабінет міністрів України

2. URL: www.rada.gov.ua – Верховна Рада України

3. URL: www.management.com.ua – Інтернет-портал для управлінців

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної
протокол від 12 січня 2026 року № 21

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни денна форма навчання

денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	Написання тез, доповіді, есе	
Тема 1. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів.	4	4	4		12
Тема 2. Система менеджменту ресурсів підприємства.	5	5	3		13
Тема 3. Управління людськими ресурсами і фактори, що впливають на їх формування.	5	5	3		13
Тема 4. Економічна сутність матеріальних і нематеріальних ресурсів та особливості управління ними.	5	5	3		13
Тема 5. Особливості управління фінансовими ресурсами.	5	5	3		13
Тема 6. Значення інформаційних ресурсів підприємства і особливості управління ними.	4	4	4		12
Тема 7. Ресурсозбереження як передумова підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства.	4	4	4		12
Тези, доповідь, есе*				12	
Разом	32	32	24	12	100

Шкала та критерії оцінювання результатів опитування

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість Балів
Високий	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті	5-4
Достатній	Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті.	4-3
Задовільний	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального	2

	матеріалу. Незначна активність на занятті.	
Низький	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті.	1
Незадовільний	Відповіді невірні. Пасивна поведінка на занятті.	0

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.	4 (5)
Середній	Відповіді на завдання самостійної роботи містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання.	3 (4-3)
Низький	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання.	2-1
Незадовільний	Завдання не виконане зовсім.	0

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.	4 (3)
Середній	Відповіді на завдання самостійної роботи містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання.	3 (2)
Низький	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання.	2-1 (1)
Незадовільний	Завдання не виконане зовсім.	0

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
заочна форма здобуття освіти**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (контрольна)	
Тема 1. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів.	-	-		-
Тема 2. Система менеджменту ресурсів підприємства.	5	20		25
Тема 3. Управління людськими ресурсами і фактори, що впливають на їх формування.	-	-		-
Тема 4. Економічна сутність матеріальних і нематеріальних ресурсів та особливості управління ними.	5	20		25
Тема 5. Особливості управління фінансовими ресурсами.	-	-		-
Тема 6. Значення інформаційних ресурсів підприємства і особливості управління ними.	-	-		-
Тема 7. Ресурсозбереження як передумова підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства.	-	-		-
Контрольна робота	-	-	50	50
Разом	10	40	50	100

Шкала критеріїв оцінювання:

- опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти демонструє повне та глибоке володіння матеріалом. Відповіді вичерпні, логічні та аргументовані. Вміє інтегрувати знання, проводити критичний аналіз та пропонувати власні нестандартні рішення. ПРН досягнуті в повному обсязі.
4	Здобувач вищої освіти впевнено володіє основними поняттями та методами. Присутні незначні неточності, які не впливають на загальний зміст. Здатний самостійно застосовувати знання у типових ситуаціях. ПРН досягнуті на високому рівні.
3	Відповіді демонструють розуміння основних положень, але мають описовий характер. Здобувач вищої освіти відчуває труднощі при аналізі або встановленні складних зв'язків. Потребує навідних запитань для глибшого розкриття теми. ПРН досягнуті частково.
2	Знання мають фрагментарний характер. Здобувач вищої освіти оперує лише окремими термінами, не розуміючи системи в цілому. Здатний відтворити лише найпростіші елементи матеріалу. ПРН досягнуті на мінімальному рівні.
1	Здобувач вищої освіти має дуже поверхневі уявлення про об'єкт опитування. Більшість відповідей неправильні або відсутні логічні зв'язки. Компетентності практично не сформовані. ПРН не досягнуті.
0	Повна відсутність відповідей на запитання, відмова від проходження опитування або відповіді, що абсолютно не стосуються теми, що унеможлиблює оцінку рівня опанування компетентностей та досягнення ПРН

- виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
18-20	Завдання виконано бездоганно, у повному обсязі та вчасно. Здобувач вищої освіти демонструє творчий підхід, використовує додаткові джерела, вміє обґрунтувати кожен крок. Відсутні навіть дрібні помилки. ПРН досягнуті в повному обсязі.
15-17	Вправа виконана правильно і в повному обсязі. Присутні 1-2 несуттєві похибки, які студент може самостійно виправити при вказівці на них. Демонструє впевнене володіння інструментарієм. ПРН досягнуті на достатньому рівні.
11-14	Завдання виконано в цілому правильно, але є певні недоліки в логіці або технічному виконанні. Здобувач вищої освіти розуміє алгоритм, але припускається помилок у деталях або потребує незначної допомоги викладача. ПРН досягнуті на середньому рівні.
6-10	Виконано більше половини завдання. Здобувач вищої освіти припускається суттєвих помилок, демонструє невпевненість у застосуванні практичних навичок. Результат отримано лише за допомогою детальних інструкцій викладача. ПРН досягнуті на задовільному рівні.
1-5	Виконано лише фрагменти завдання. Здобувач вищої освіти не розуміє мети вправи, припускається грубих помилок, що унеможливають правильний результат. Компетентності на стадії формування, ПРН досягнуті на низькому рівні.
0	Завдання не виконувалося, що унеможливує оцінку рівня опанування компетентностей та досягнення ПРН

- виконання завдань самостійної роботи (позааудиторна контрольна робота)

Контрольна робота містить 5 теоретичних питань, кожне з яких оцінюється максимально в 10 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Питання розкрито глибоко та всебічно. Здобувач вищої освіти використовує фахову термінологію, наводить приклади та власні судження. Логіка викладу на високому рівні. При підготовці використані нові інформаційні джерела. Оформлення відповідає всім вимогам.
7-8	Питання розкрито повністю, але містить посилання на дещо застарілі інформаційні джерела. Матеріал викладено грамотно, проте можуть бути 1–2 неточності у формулюваннях, які не спотворюють зміст. Оформлення загалом відповідає вимогам.
5-6	Питання розкрито в загальних рисах (репродуктивний рівень). Відповідь занадто стисла або містить помилки в термінології. Відсутній аналіз, лише констатація фактів. При підготовці використані не нові інформаційні джерела та / або є деякі невідповідності вимогам в оформленні
3-4	Відповідь фрагментарна, містить суттєві помилки. Здобувач демонструє лише часткове розуміння сутності питання. При підготовці використані не нові інформаційні джерела та / або є значні невідповідності вимогам в оформленні
1-2	Наведено лише окремі слова чи фрази, що стосуються теми, але цілісної відповіді немає; є значні невідповідності вимогам в оформленні.
0	Питання відсутнє або повністю невірна відповідь, що унеможливує оцінку рівня опанування компетентностей та досягнення ПРН